

La plaça del Diamant

Mercè Rodoreda

La plaça del Diamant

I si el meu promès ho sap?

Aquell noi es va acostar encara més a la vora i va dir rient, tan petita i ja té promès? I quan va riure els llavis se li van estirar i li vaig veure totes les dents. Tenia uns ulls de mico i duia una camisa blanca amb ratlleta blava, amarada sota dels braços, i amb el botó del coll descordat. I aquell noi tot d'una se'm va girar d'esquena i es va aixecar de puntetes i es va decantar d'una banda a l'altra i es va tornar a girar de cara a mi i va dir, dispensi, i es va posar a cridar: Ei!... que m'heu vist l'americana? ¡Estava al costat dels músics! En una cadira! Ei!... I em va dir que li havien pres l'americana i que tornava de seguida i si volia fer el favor d'esperar-lo. Es va posar a cridar: ¡Cintet!... Cintet!

La Julieta, de color de canari, brodada de verd, va sortir de no sé on i em va dir, tapa'm que m'haig de treure les sabates... no puc més... Li vaig dir que no em podia moure perquè un jove que buscava l'americana i volia ballar amb mi de totes passades m'havia dit que l'esperés. I la Julieta va dir, balleu, balleu... I feia calor. Les criatures tiraven coets i piules per les cantonades. A terra hi havia pinyols de síndria i pels racons closques de síndria i ampolles buides de cervesa i pels terrats també engegaven coets. I pels balcons. Veia cares llents de suor i nois que es passaven el mocador per la cara. Els músics contents i toquem. Tot com una decoració. I el pas doble. Em vaig trobar anant amunt i avall i com si vingués de lluny, de tan a la vora, vaig sentir la veu d'aquell noi que em deia, veu com sí que en sap de ballar! I sentia olor de suor forta i olor d'aigua de colònia esbravada. I els ulls de mico llents dels meus i a cada banda de la cara la medalleta de l'orella. La cinta de goma clavada a la cintura i la meva mare morta i sense poder-me aconsellar, perquè vaig dir a aquell noi que el meu promès feia de cuiner al Colón i va riure i em va dir que el planyia molt perquè al cap d'un any jo seria la seva senyora i la seva reina. I que ballaríem la toia a la plaça del Diamant.

La meva reina, va dir.

I va dir que m'havia dit que al cap d'un any seria la seva senyora i que jo ni me l'havia mirat, i el vaig mirar i aleshores va dir, no em miri així, perquè m'hauran de collir de terra, i va ser quan li vaig dir que ell tenia els ulls de mico i vinga riure. La cinta a la cintura semblava un ganivet i els músics, tararí! tararí! I la Julieta no es veia enlloc. Desapareguda. I jo amb aquells ulls al davant que no em deixaven com si tot el món s'hagués convertit en aquells ulls i no hi hagués cap manera d'escapar-ne. I la nit anava endavant amb el carro de les estrelles i la festa anava endavant i la toia i la noia de la toia, tota blava, giravoltant... La meva mare al cementiri de Sant Gervasi i jo a la plaça del Diamant... Ven coses dolces? ¿Mel i confitura?... I els músics, cansats, ficant les coses a dintre les fundes i tornant-les a treure de dintre de les fundes perquè un veí pagava un vals per tothom i tots com baldufes. Quan el vals es va acabar la gent va començar a sortir. Jo vaig dir que havia perdut la Julieta i aquell noi va dir que ell havia perdut en Cintet i va dir, quan estem ben sols, tota la gent desada a dintre de les cases i els carrers buits, vostè i jo ballarem un vals de punta a la plaça del Diamant... volta que volta... Colometa. Me'l vaig mirar molt amoïnada i li vaig dir que em deia Natàlia i quan li vaig dir que em deia Natàlia encara riu i va dir que jo només em podia dir un nom: Colometa. Va ser quan vaig arrencar a córrer i ell corria al meu darrera, no se m'espanti... ¿que no veu que no pot anar tota sola pels carrers, que me la robarien?... i em va agafar pel braç i em va aturar, que no ho veu que me la robarien, Colometa? I la meva mare morta i jo aturada com una

bleda i la cinta de goma a la cintura estrenyent, estrenyent, com si estigués lligada en un branqueta d'esperguera amb un filferro.

I vaig tornar a córrer. I ell al meu darrera. Les botigues tancades amb la persiana de canaleta avall i els aparadors plens de coses quietes com ara tinters i secants i postals i nines i roba desplegada i pots d'alumini i gèneres de punt... I vam sortir al carrer Gran, i jo amunt, i ell al meu darrera i tots dos corrent, i, al cap d'anys, encara de vegades ho explicava, la Colometa, el dia que la vaig conèixer a la plaça del Diamant, va arrencar a córrer i davant mateix de la parada del tramvia, pataplaf! els enagos per terra.

La nanseta de fil es va trencar i allà van quedar els enagos. Vaig saltar per sobre, vaig estar a punt d'enganxar-m'hi un peu i vinga córrer com si m'empaitessin tots els dimonis de l'infern. Vaig arribar a casa i a les fosques em vaig tirar al llit, al meu llit de noia, de llautó, com si hi tirés una pedra.

Tenia vergonya. Quan em vaig cansar de tenir vergonya, em vaig treure les sabates d'un cop de peu i em vaig desfer els cabells. I en Quimet, al cap d'anys, encara ho explicava com si fos una cosa que ens acabés de passar, se li va trencar la cinta de goma i corria com el vent...